

ПРОФСПІЛКА ПРАЦІВНИКІВ ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОФСПІЛКИ
ПРАЦІВНИКІВ ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**

ОБЛАСНИЙ КОМІТЕТ

майд. Профспілок, 5, м. Запоріжжя, 69044, тел.,факс 233-43-41

E-mail: oon2004@list.ru

Інформаційно – методичний збірник № 49

Адміністративно – громадський контроль
за станом охорони праці

м.Запоріжжя

березень 2014

Загальний контроль адміністрації та профспілкових організацій за станом умов та охорони праці

З метою систематичного дотримання вимог законодавства про охорону праці пропонується здійснювати спільний контроль адміністрації та профспілкового комітету. Треступеневий адміністративно - громадський контроль в системі управління охороною праці є основною формою контролю адміністрації та профкомів закладів освіти і науки (далі - підприємств) за станом умов і безпеки праці на робочих місцях, а також за дотриманням усіма службами, посадовими особами та працівниками вимог трудового законодавства, стандартів безпеки праці, правил, норм, інструкцій та інших нормативно - технічних документів з охорони праці.

Треступеневий контроль не виключає проведення адміністративного контролю у відповідності з посадовими обов'язками керівників та інженерно - технічних працівників підприємства, а також громадського контролю відповідно до Типових положень про комісії з охорони праці виборного органу первинної профспілкової організації, про громадського інспектора з охорони праці, про представників профспілок з питань охорони праці, затверджених постановою Президії ФПУ. Керівництво організацією треступеневого контролю здійснює керівник підприємства і голова профкому.

. Віднесення виробничих підрозділів до об'єктів треступеневого контролю проводиться адміністрацією та профспілковим комітетом підприємства.

Слід враховувати, що значна частина загальноосвітніх навчально - виховних закладів має невелику кількість персоналу. У них окремими підрозділами (кухня, пральні тощо) можуть керувати одні й ті ж посадові особи (заст. директора, відповідальний з ОП, або завгосп). Іноді й сам керівник, наприклад, дошкільного закладу, виконує обов'язки начальника підрозділу, і безпосереднього керівника робіт. Такі підприємства не вписуються в схему треступеневого контролю.

У цих випадках необхідно суміщення ступенів. Керівник окремого підрозділу повинен здійснювати і першу, і другу сходинку контролю, маючи на увазі, що перевірки стану охорони праці на робочому місці слід проводити щодня до початку роботи, а в підрозділі - не рідше двох разів на місяць. Якщо ж на всіх трьох рівнях керівництво виробництвом здійснюється керівником навчального закладу, він зобов'язаний проводити і першу, і другу, і третю сходинки контролю. У цьому випадку кількість документів буде мінімальна, а записи по всім трьом ступеням робляться в журналі оперативного контролю.

Положення про адміністративно - громадський контроль розробляється і затверджується керівником підприємства за погодженням його з профспілковим комітетом (додаток 1). Виявлені під час перевірки порушення та недоліки записуються в спеціальні журнали (додатки 2,3).

Журнал оперативного контролю повинен перебувати на робочому столі керівника підрозділу. Аркуші потрібно пронумерувати, прошнурувати і скріпити печаткою. На першій сторінці журналу обов'язково вклеюється вкладка з текстом Положення про оперативний адміністративно - громадський контроль.

Перший ступінь оперативного контролю

Щодня до початку роботи (занять) вчителі - предметники, вихователі, інші працівники або безпосередній керівник робіт (майстер) спільно з громадським інспектором з охорони праці перевіряють стан робочих місць, справність обладнання, пристроїв та інструментів, меблів, наявність і стан спецодягу, спецвзуття, інших засобів індивідуального захисту, посвідчень про перевірку знань з питань охорони праці, інших документів, що дають право на виконання робіт, виявляють порушення правил безпеки, виробничої санітарії, інших вимог і правил охорони праці.

Порушення, недоліки, які можуть бути ліквідовані в ході перевірки, усуваються негайно. Решта записуються в журналі оперативного контролю, де вказуються терміни їх ліквідації. Усі записи скріплюються підписами перевіряючих. Примірний перелік питань, що підлягають контролю першого ступеня, наведений у додатку 4. За виявленими при перевірці порушень і недоліків намічаються заходи щодо їх усунення, визначаються терміни і відповідальні за виконання. Усунення виявлених порушень, як правило, повинно проводитися негайно під безпосереднім наглядом керівника підрозділу, заступника, відповідального з ОП, або завгоспа .

Якщо недоліки , виявлені перевіркою, не можуть бути усунені відразу, то перевіряючі по закінченні огляду повинні доповісти про це вищому керівнику для прийняття відповідних заходів . У разі грубого порушення правил і норм охорони праці, яке може завдати шкоди здоров'ю працюючих або призвести до аварії, робота припиняється до усунення цього порушення. Керівник підрозділу і громадський інспектор з охорони праці повинні на зборах, нарадах інформувати свої колективи про порушення, виявлені в результаті перевірки на першому ступені контролю, і про вжиті заходи.

Учитель, викладач, майстер, лаборант здійснюють контроль за дотриманням безпечних умов праці на своїй ділянці і стежать за використанням учнями, студентами в процесі роботи спецодягу, захисних пристосувань (окуляри та ін.) У процесі спостереження за ходом роботи у разі порушень правил безпеки проводиться інструктаж з порушниками правил та інструкцій, робляться у спеціальному журналі письмові попередження, а до злісних порушників застосовуються заходи дисциплінарного впливу. Якщо протягом робочої зміни належить виконання іншої разової роботи за межами території ділянки, керівник робіт також зобов'язаний здійснювати перевірку робочих місць в обсязі першого ступеня.

Другий ступінь оперативного контролю

Завідувачі кабінетів, лабораторій , навчально-виробничих майстерень, заступники директора з навчально - виховної та господарської роботи, завідувачі кафедрою, голова комісії з охорони праці, старший громадський інспектор з ОП не рідше 2 -х разів на місяць (рекомендується в п'ятницю, наприкінці денної зміни) перевіряють стан умов і охорони праці , обладнання в кабінетах, майстернях, спортзалах та інших навчально - виробничих ділянках, виконання заходів з охорони праці , намічених раніше, проведення інструктажів, наявність інструкцій, знаків безпеки і т.д. (додаток 5).

Виявлені порушення записуються в журнал оперативного контролю . За результатами перевірки заступник керівника установи освіти проводить нараду з керівниками підрозділів, інженерно - технічними працівниками, прийняті рішення оформляються наказами (розпорядженнями) по навчальному закладу. Контроль за виконанням цих заходів здійснюють інженер з охорони праці (відповідальний за організацію роботи з охорони праці у разі відсутності служби ОП) і голова комісії з охорони праці (старший громадський інспектор навчального закладу). Один раз на місяць посадова особа, відповідальна за організацію роботи з охорони праці, голова комісії з охорони праці звітують перед керівником установи і головою профкому про стан охорони праці в навчальному закладі.

Третій ступінь оперативного контролю

Третій ступінь контролю проводиться комісією, очолюваною керівником або головним інженером підприємства і головою профкому, не рідше одного разу на квартал. До складу комісії входять керівник служби охорони праці або відповідальний за організацію роботи з охорони праці, голова профкому або голова комісії з охорони праці профкому, керівники технічних служб (за їх наявності), керівник технагляду за будівлями та спорудами, начальник (інженер) пожежної охорони, керівник медичної служби підприємства (лікар, медсестра). Перевірка проводиться у присутності керівника та громадського інспектора з охорони праці підрозділу, що перевіряється.

Велике підприємство (ВНЗ), перевірка якого за один обхід неможлива, перевіряється за окремими об'єктами за річним графіком, складеним з таким розрахунком, щоб протягом року був обстежений кожен об'єкт не менше чотирьох разів, а підрозділи з підвищеною небезпекою і неблагополучні щодо безпеки праці - не менше шести разів.

Графік складається на початку календарного року, затверджується керівником підприємства, узгоджується з профкомом і видається керівникам усіх підрозділів, технічних служб, а також профгрупоргам . Комісія третього ступеня контролю може бути розділена на ряд підкомісій під керівництвом головних спеціалістів для проведення перевірок за окремими об'єктами підприємства.

Результати перевірки повинні оформлятися актом і в тижневий термін обговорюватися на нарадах у керівника підприємства за участю профспілкового активу (додатки 7,8,9) . На нараді заслуховуються керівники тих ділянок, відділів, підрозділів, де виявлено незадовільний стан умов праці, допускаються порушення правил і норм охорони праці .

Проведення наради рекомендується оформляти протоколом із зазначенням заходів з усунення виявлених недоліків і порушень, термінів виконання та відповідальних осіб. У необхідних випадках керівником підприємства видається наказ. Матеріали третього ступеня повинні знаходитися в окремій папці і зберігатися в службі охорони праці (у фахівця, відповідального за організацію роботи з охорони праці).

ПОГОДЖЕНО _____

ЗАТВЕРДЖЕНО _____

Протокол № _____ засідання ПК ППО
від _____ 20__ р.

Наказ № _____ від _____ 20__ р.

Голова ППО _____
(ПІБ)

Директор (ректор) _____
(ПІБ)

Положення
про адміністративно - громадський контроль з охорони праці в

(назва установи освіти)

Адміністративно - громадський контроль за станом охорони праці - це спільний контроль адміністрації навчального закладу та профспілкової організації .

З метою забезпечення дотримання вимог законодавчих та нормативно - правових актів з охорони праці в _____

(назва навчального закладу)

вводиться триступенева система контролю.

I ступінь - вихователі, вчителі - предметники, викладачі, інші працівники або безпосередній керівник робіт (майстер) спільно з громадським інспектором з охорони праці щодня до початку занять, роботи перевіряються стан робочих місць, кабінетів, аудиторій; справність устаткування, пристосувань, механізмів та інструментів, меблів; наявність і стан спецодягу, спецвзуття, інші засоби індивідуального захисту, посвідчень про перевірку знань з охорони праці, інших документів, що дають право на виконання робіт ; виявляють порушення правил безпеки, виробничої санітарії, інших вимог і правил охорони праці. Порушення, недоліки, які можуть бути ліквідовані в ході перевірки, усуваються негайно, решта записуються в журналі оперативного контролю за станом охорони праці, де вказуються терміни їх ліквідації.

Учитель (викладач, майстер, лаборант та ін.):

- Здійснює контроль за дотриманням безпечних прийомів праці на своїй ділянці роботи та стежить за використанням учнями, студентами в процесі роботи спецодягу, захисних пристосувань (окуляри, рукавички і т.д.);
- В процесі спостереження за ходом роботи у разі порушень правил безпеки проводить інструктаж з порушниками інструкцій, робить у спеціальному журналі письмові попередження, застосовує заходи дисциплінарного впливу;
- Веде щоденний облік усіх нещасних випадків, що сталися під час навчально - виховного процесу, проводить профілактичні заходи.

II ступінь - завідувачі кафедри, кабінетів, майстерень, лабораторій, заступники директора з навчально - виховної та адміністративно - господарської роботи, голова комісії з охорони праці профкому, старший громадський інспектор з ОП не рідше 2 -х разів на місяць перевіряють стан умов і охорони праці на кафедрі, в кабінетах, навчально - виробничих

майстернях, лабораторіях, спортзалах, котельнях, пральнях, харчоблоках та інших ділянках навчального закладу.

Виявлені порушення записуються в журналі оперативного контролю. За результатами перевірки заступник керівника установи освіти проводить нараду з керівниками підрозділів, інженерно - технічними працівниками; прийнятті рішення оформляються наказами (розпорядженнями).

Контроль за виконанням заходів щодо усунення виявлених порушень, недоліків здійснює інженер з охорони праці або посадова особа, відповідальна за організацію роботи з охорони праці.

Один раз на місяць відповідальний за організацію роботи з охорони праці, голова комісії з охорони праці звітують перед керівником установи та головою профкому відповідно.

III ступінь - комісія у складі керівника навчального закладу або головного інженера, голови профкому або голови комісії з охорони праці, служби охорони праці, керівники технічних служб за їх наявності (керівник технагляду за будівлями та спорудами, відповідальні за електро - і пожежну безпеку, керівник медичної служби тощо) у присутності керівника та громадського інспектора з охорони праці не рідше одного разу на квартал проводить перевірку згідно з графіком, затвердженим керівником підприємства і погодженим з профкомом.

Результати перевірки оформляються актом і в тижневий термін обговорюються на нараді у керівника підприємства за участю профспілкового активу.

Проведення наради оформляється протоколом із зазначенням заходів з усунення виявлених порушень і недоліків, термінів виконання та відповідальних осіб. У необхідних випадках видається наказ.

Виконання комплексних заходів щодо поліпшення умов праці, угоди з охорони праці перевіряється один раз на півріччя і обговорюється на профспілкових зборах, конференції, зборах трудового колективу. Підсумки огляду - конкурсу з охорони праці підводяться в кінці календарного року.

Результати перевірки обговорюються на виробничих нарадах, профспілкових зборах і конференціях, спільних засіданнях адміністрації та профспілкового комітету, заслуховуються звіти керівника, осіб, відповідальних за виконання вимог охорони праці у всіх структурних підрозділах навчального закладу.

Додаток 2
Титульний лист

Журнал (варіант №1)
оперативного контролю за станом умов та охорони праці

(підприємство , установа , організація)

1 -а сторінка розвороту
Стор. _____

№п/п	Дата перевірки	Зміст виявлених порушень	Посада (професія), прізвище осіб, які допустили порушення	Підписи перевіряючих із зазначенням посади прізвище, ім'я, по-батькові
1	2	3	4	5

2 -а сторінка розвороту
Стор. _____

Пропозиції (заходи) щодо усунення порушень	Термін виконання	Відповідальний за виконання (призначає керівник підрозділу)	Дата виконання, посада, підпис особи, яка зробила запис
6	7	8	9

**ЖУРНАЛ (варіант №2)
оперативного контролю за станом умов та охорони праці**

(цех , дільниця, бригада , служба , лабораторія , майстерня тощо)

* Примітка: заповнюється за зразком таблиць варіанту №1.

Додаток 3

**Журнал
оперативного контролю за станом охорони праці**

Дата проведення контролю	Склад комісії що здійснює контроль	Виявлені недоліки та порушення охорони праці	Заходи щодо усунення недоліків та порушень	Відповідальний за виконання	Період виконання	Відмітка про виконання (дата, підпис відповідального за виконання та інженера з охорони праці)

Виявлені в ході перевірки недоліки записуються до спеціальних журналів.

У журналі зазначається :

1. Недотримання вимог техніки безпеки : відсутність захисних ЗАХОДІВ запобіжної и блокувальної техніки, заземлення тощо .
2. Недотримання вимог виробничої санітарії : відсутність вентиляції, недостатня освітленість, надмірний шум, вібрація, відсутність індивідуальних захисних ЗАСОБІВ і пристосувань, водопостачання, каналізації.
3. Виробнича и технічна естетика, загальна культура.
4. Відсутність ЗАСОБІВ пожежогасіння .
5. Відсутність інструкцій безпечного проведення робіт.
6. Одночасно даються Пропозиції щодо усунення виявлених порушень .

Додаток 4

Примірний перелік питань, які підлягають перевірці на першій ступені триступеневого контролю :

1. Виконання заходів щодо усунення порушень, виявлених попередньою перевіркою.
2. Стан і правильність організації робочих місць (розташування і наявність необхідного інструменту, заготовок, пристроїв та ін.).
3. Наявність заземлення, обладнання та справність опірних пристроїв електрошаф.
4. Наявність і справність захисних огорожень і екранів обладнання.
5. Наявність вказівних написів на органах управління обладнанням .
6. Стан органів управління і засобів техніки безпеки обладнання .
7. Наявність і справність світильників місцевого освітлення, якщо вони передбачені в паспорті обладнання.
8. Наявність і стан інструменту, допоміжних пристроїв і т.д.
9. Справність вантажопідйомних і транспортних механізмів, знімних вантажозахоплювальних пристроїв, технологічної тари .
10. Стан проходів та проїздів робочих місць.
11. Наявність рахунків перекриття каналів .
12. Складування заготовок, деталей та сировини.
13. Освітлення робочих місць.
14. Технічний стан вентиляційних систем .
15. Наявність у робітників спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального захисту. Правильність використання працівниками засобів індивідуального захисту .
16. Відповідність професій працівників виду виконуваних робіт.
17. Наявність у працівників нарядів - допусків на право виконання робіт підвищеної небезпеки (електрики, газоелектрозварники, стропольщики, машиністи кранів, водії транспортних засобів та ін.).

- 18.Справність водопостачання : апаратів газованої води, фонтанчиків з питною водою.
- 19.Наявність довідки медичної установи про здоров'я працівників та можливості виконання ними роботи .
- 20.Безпека технологічного обладнання , вантажопідйомних і транспортних засобів.
- 21.Дотримання працюючими правил електробезпеки при роботі на електроустановках і з електроприладами.
- 22.Дотримання правил безпеки при роботі з шкідливими і пожежо-вибухонебезпечними речовинами і матеріалами.
- 23.Наявність і дотримання працюючими інструкцій з охорони праці . Дотримання термінів проведення інструктажів з охорони праці на робочому місці ; правильність записів у журналах реєстрації проведення інструктажів з охорони праці.

Додаток 5

Примірний перелік питань, які підлягають перевірці на другому ступені триступеневого контролю :

- 1.Організація і результати першого ступеня контролю .
- 2.Виконання заходів, намічених в результаті проведення другої і третьої ступенів контролю .
- 3.Виконання наказів і розпоряджень керівників підприємства, рішень профкому, пропозицій громадських інспекторів з охорони праці.
- 4.Виконання заходів за приписами і вказівкам органів нагляду і контролю.
- 5.Виконання заходів за матеріалами розслідування нещасних випадків на виробництві .
- 6.Справність та відповідність виробничого обладнання, транспортних засобів і технологічних процесів вимогам стандартів безпеки праці та іншої нормативно - технічної документації з охорони праці.
- 7.Дотримання працюючими правил електробезпеки при роботі на електроустановках і з електроприладами.
- 8.Дотримання графіків планово - попереджувальних ремонтів виробничого устаткування, вентиляційних систем і установок, технологічних режимів і інструкцій.
9. Стан переходів і галерей.
- 10.Стан куточків з охорони праці; наявність і стан плакатів з охорони праці, сигнальних кольорів і знаків безпеки .
- 11.Наявність та стан захисних, сигнальних і протипожежних засобів та пристроїв, контрольно - вимірювальних приладів.
- 12.Дотримання правил безпеки при роботі з шкідливими і пожежовибухонебезпечними речовинами і матеріалами.
- 13.Своєчасність та якість проведення інструктажів працюючих з охорони праці.
- 14.Наявність і правильність використання працюючими засобів індивідуального захисту.

15. Забезпечення працюючих лікувально - профілактичним харчуванням, молоком та іншими профілактичними засобами .
16. Стан санітарно - побутових приміщень і пристроїв.
17. Правильність заповнення паспорта, санітарно - технічного стану умов праці .
18. Дотримання встановленого режиму праці і відпочинку, трудової дисципліни .

Додаток 6

Примірний перелік питань, які підлягають перевірці на третьому ступені триступеневого контролю:

1. Організація і результати роботи першого і другого ступенів контролю.
2. Виконання заходів, намічених в результаті проведення попередньої перевірки третього ступеня .
3. Виконання наказів і розпоряджень вищих господарських організацій, постанов і рішень профспілкових органів, приписів та вказівок органів нагляду та контролю, наказів керівника підприємства та профкому з питань охорони праці .
4. Виконання заходів, передбачених комплексними планами, колективними договорами, угодами з охорони праці та іншими документами.
5. Виконання заходів за матеріалами розслідування нещасних випадків на виробництві, професійних захворювань і аварій.
6. Організація впровадження стандартів безпеки праці .
7. Технічний стан та утримання будівель, споруд, робочих приміщень та прилеглих до них територій відповідно до вимог нормативно - технічної документації з охорони праці, стан проїзної та пішохідної частин, прилеглих до навчального закладу, тунелів, переходів і галерей.
8. Відповідність технологічного, вантажопідйомного, транспортного, енергетичного та іншого обладнання вимогам стандартів безпеки праці та іншої нормативно - технічної документації з охорони праці.
9. Дотримання вимог охорони праці в котельнях.
10. Ефективність роботи при точній і витяжній вентиляції.
11. Виконання графіків планово - попереджувального ремонту виробничого обладнання, наявність схем комунікацій і підключення енергетичного обладнання.
12. Забезпеченість працюючих спецодягом, спецвзуттям та іншими засобами індивідуального захисту, правильність їх видачі, зберігання, організації прання, чищення і ремонту .
13. Забезпеченість працюючих санітарно - побутовими приміщеннями та пристроями.
14. Організація лікувально - профілактичного обслуговування працюючих і студентів.
15. Стан кабінетів охорони праці .
16. Стан стендів з охорони праці, своєчасне і правильне їх оформлення.
17. Організація і якість проведення навчання та інструктажів працюючих з охорони праці; учнів і студентів - з безпеки життєдіяльності.

18. Підготовленість персоналу навчального закладу до роботи в аварійних ситуаціях.
19. Дотримання встановленого режиму праці і відпочинку, трудової дисципліни .

Додаток 7

Структура акта перевірки стану охорони праці у навчальному закладі

- 1 . Дата перевірки.
- 2 . Склад комісії (або посадова особа), що здійснює перевірку стану роботи з охорони праці.
- 3 . Назва навчального закладу, який перевіряється .
- 4 . Констатуюча частина, у якій розкривається фактичний стан роботи з охорони праці, позитивні моменти цієї діяльності.
- 5 . Докладний перелік наявних недоліків у роботі з охорони праці з виявленням :
 - Конкретних фактів і переробок ;
 - Можливих негативних наслідків порушень;
 - Стану та обліку травматизму серед вихованців, учнів, студентів та працівників ;
 - Винних у недоліках і порушеннях ;
 - Причин появи цих недоліків.
- 6 . Загальна оцінка стану роботи з охорони праці.
- 7 . Рекомендації та пропозиції щодо усунення виявлених недоліків.
- 8 . Підпис членів комісії (перевіряючого) .

Зауваження :

- 1 . Якщо після перевірки складається акт, то він повинен бути затверджений посадовою особою, що призначив комісію для перевірки.
- 2 . З актом або довідкою обов'язково повинен ознайомитися керівник навчального закладу, який перевіряється .

Додаток 8

Зразок акту *(варіанти)*

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор (ректор) _____
(підпис)

(П.І.Б.)

« ___ » _____ 201__ р .

**Акт
перевірки стану охорони праці**

В _____
(назва навчального закладу)

від « _____ » _____ 201__р .

Комісія в складі _____

провела перевірку стану охорони праці в _____

і встановила наступне:

1 . Констатуюча частина, у якій розкривається фактичний стан роботи з охорони праці , позитивні моменти цієї діяльності.

2 . Докладний перелік наявних недоліків:

№	Короткий зміст виявлених положень (недоліків). Назва нормативних документів, вимоги яких порушено	Рішення щодо усунення порушень (недоліків)	Термін виконання
1	2	3	4

3 . Загальна оцінка стану роботи з охорони праці.

Перевірку провели :

Члени комісії : _____ (підпис) _____ (П.І.Б.)

З актом ознайомлені :

Керівник установи: _____ (підпис) _____ (П.І.Б.)

Голова профкому : _____ (підпис) _____ (П.І.Б.)

Додаток 9

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор (директор) _____
(підпис)

(П.І.Б.)

« _____ » _____ 201__р .

**Акт
перевірки стану охорони праці**

В _____
(назва навчального закладу, підрозділу)

від « _____ » _____ 201__р .

Перевірів _____
(найменування ділянки, відділу і т.д.)

з участю _____
(П.І.Б. , посада представника адміністрації)

по питанням стану умов і охорони праці на підставі Положення про триступеневий адміністративно - громадського контролю (Положення про комісію по охороні праці профспілкового комітету), рекомендуємо:

№ п/п	Пропозиції	Терміни виконання	Виконавець

Про виконання пропозицій просимо інформувати профком (профбюро) до « _____ » _____ 201__р .

Член (и) комісії з охорони праці профкому

_____ П.І.Б. _____ (підпис)

_____ П.І.Б. _____ (підпис)

_____ П.І.Б. _____ (підпис)

Пропозиції до виконання отримав

(П.І.Б., посада)

Дата _____ 201__р .

Виконавця визначає адміністрація відповідного підрозділу чи керівник установи освіти .